

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Megjelenik minden vasárnap
TELEFON 14 SZ.

Főmunkatársak
KISS GYULA SZENDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK
Belmunkatárs CSAJÁGI BERNÁT

Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K
Egyes szám ára 20 fillér

Védekezzünk!

Irta Dr. Gerlóczy Zsigmond egyetemi tanár
(Befejező közlemény)

Mínt hogy egyáltalán nem ellenőrizhető az, hogy kolera idején azon, amit kezünkkel érintettünk, nem voltak-e kolera bacillusok, a legegyszerűbb és egyszersmind leginkább célravezető módja az egyéni védekezésnek az lesz, hogy kezünket napjában többször de mindenestre minden evés előtt szappannal alaposan megmossuk. Ezzel az eljárással megvédjük magunkat az ellen a veszedelem ellen, amely bennünket a saját kezünkön tapadó kolera bacillustól érhet. Hogy testünk többi részének gondos tisztántartása, a rendszeres fürdés, csak biztosabbá fogja tenni védekezésünket, az bővebb magyarázatra nem szorul.

A tisztaság fokozottabb mértékben terjedjen ki ruházatunkra és a körülöttünk lévő minden tárgyra, lakásunk padlózatára, falaira, butorzatára stb. Szellőztessük szobáinkat gyakran és erőteljesen és különösen vigyázzunk arra, hogy lakásunkban semmi szenny, semmi rothadni képes anyag össze ne gyűljön. Ezért különös gondja legyen a házi asszonynak a konyhája tisztaságára.

Ne engedje meg azt, hogy a konyhahulladék összehalmozódjék, hanem jól befödhető szeméttartó ládákban, vitesse el nap-nap mellett a házi szemetet. A cselédség tisztaságára éber figyelmet fordítson mindenki, mert hiába tisztálkodunk mi, hogyha a szakácsnők, aki az ételünket készíti, piszkos.

Az a körülmény, hogy a kolera bacillusa legtöbbször a szájon át kerül az ember szervezetébe és pedig étellel, itallal, az egyéni védekezésben oly eljárásokra is indítja az embert, hogy a kolerabacillusokat az ételekben és italokban már eleve tönkretenni igyekezék. Mínt hogy a kolerabacillusok már magasabb hőmérsékben rövid idő alatt elpusztulnak, így 60 C hőmérsék mellett már 10 perc múlva, főforraláskor pedig azonnal, az ételek és italok utján való fertőzés ellen úgy fogjuk magunkat legbiztosabban megvédelmezni, hogyha csakis oly ételeket eszünk és csakis olyan italokat iszunk, amelylyel az említett magasabb hőfok hatása alatt állottak. Kerüljük tehát koleraveszedelem idején a nyers ételeket: nyers tejet, vaját, sajtót, gyümölcsöket.

Együnk frissen készített ételeket, olyanokat, amiket magas hőfoknál

sütöttek vagy főztek. Még a péksüteményt vagy a péktől hozott kenyeret is ajánlatos, mielőtt asztalunkra kerülne, a tűzhelyen megpirítani.

Helyesen cselekszünk, ha forralt és zárt palackokba tett vizet iszunk.

Állott vizet azonban semmi esetre se igyunk; helytelen volna tehát az ivásra szánt vizet egyszerre nagyobb mennyiségben felforralni és eltenni. Frissen kell azt mindannyiszor forralni és aztán lehűteni. Egyébként megbízhatóan kezelt és tiszta kereskedésből hozott ásványvizet ihatunk.

A kereskedésben forgó különböző szódavizek ellen azonban bizonyos aggodalmakkal lehetünk, mert azok kezelése nem mindig kifogástalanul tiszta.

A szeszes italokról külön kell szólnom. Köztudatba ment, hogy a kolera ellen nagyon jó védelmet nyújtanak erős borok, pálinka, likőrök stb. sőt némelyikét, mint a borovicskát, vörösbortokat a régebbi időben mint specifikumot hirdették. Kétségtelen, hogy a szeszes ital nem alkalmas arra hogy benne a kolerabacillus tenyészszék. Mérsékelt élvezése tehát valamely jobb fajta bornak, különösen, ott ahol az ivóvíz nem jó vagy éppenséggel aggályos, megengedhető, sőt esetről-

TÁRCA.

Hullám.

Irta Kozma Andor

Valaki szenved, akit szeretek —
S szörnyűnek érzem már az életet.
Mínt hogyha hullám tetejéről
Völgynek rohanna csolnakom:
Esik le kedvem rémülten, vakon,
Szívem vonaglik, elmém majd megőrül.

De enyhül im s mosolyg a szenvedő —
S már homlokomról tűnik a redő.
Szemembe' fény gyűl, tréfa, dal a számra,
Újong szívem s rajongva hisz,
Szikrázik elmém — s fel magasba visz
Az életkedvnek gyönyörű hulláma.

Pusztai emberek.

Irta Hajdu Miklós

I.

Örökség.

Estefelé leesett az első hó. Lágyan csöndesen szálltak a pelyhek és mire a hold nevető ábrázata megjelent, szelid nyugalommal bóbiskolt a sok apró cselédház a fehér bunda alatt. Csöndes az idő, megejtí a szemet, lelket a gyönyörű világosság. Minden fehér, a föld, a tető, a fa és ezüstös-kék a fényesség; vidámabbak a csillagok és jobb kedvében van a hold is. Néma az egész pusztá. A kutyák se vonítanak, valamelyik kuckóban meghuzzák magukat; amelyek szalmára akad, szinte a menyországban van,

egyiknek sines kedve friss nyomot vágni a csikorgó hóban. A hó mellett sárgás a falak fehérsége. És apró fekete pontok vannak a falakon, ezek az ablakok; egyik-másik előtt gyékény, hogy a hidegség valahogy be ne férközzék a szobába.

Egyik ablakon át mécses világa látszik. Pedig éjjel felé jár az idő. És beteg nincs a pusztán. Hát baj van valahol, hiába senki se égeti az olajat. Az ispán azt mondja, menjünk arrafelé, hátha éppen a tanítónál van a baj.

— Özvegy ember, az ősszel halt meg a felesége. Talán a kis lánya beteg?

Igy találgatja a dolgot az ispán. De hogy közelebb érünk, látjuk már, hogy a tanító ablaka sötét. Egyik cselédházban van a világoosság.

Megállunk az ablak alatt. Egy öregasszony ül a kályha előtt, valami régi szűr van a lábán és egy kék keszkenővel törölgeti a szemét. Sír. Az asztal sarkánál meg egy legény könyököl.

— Az öreg számadó felesége, az Orbán Mátéé; — mondja az ispán. — Talán meghalt az öreg? Pestre vitték a kórházba. Szent Mihály után egy rozsdás szögbe lépett és a doktor azt javasolta, hogy vigyék mennél előbb Pestre, mert le kell vágni a lábát. Az uraság fölvitette az öregot, fizeti is érte a kórházat. Ugy fordul, levágták a lábát és szegény öreg a mankó helyett a koporsót választotta.

A legény az édesanyja felé fordul. Aztán fölvesz az asztalról egy kis darab papírt.

— A tanító úr az este kapta a levelet.

Nincs ebben se több, se kevesebb, csak annyi, hogy nem mondja bizony el még a királynak se.

— Hát mi lösz akkor mibelőlünk?

— Mi lösz? Csak mögélünk azért valahogy.

Erre aztán már hangosan sír egy nótát a szegény asszony.

— Pedig mögmondhatná. Láthatja a tanító úr irását, nincs ellene senki gonosz szándékkal. Mi rajtunk mög segíthetne. Ugy is kódisok vagyunk . . .

Az ispán álmélkodik, bámul, nem érti a dolgot. Gyanakszik is, mondván:

— Pedig becsületes emberek . . .

Kisvártatva hozzá teszi:

— Valami baj van. No, be kell nézni holnap a birka-akolba.

Gondol egyet az ispán, aztán azt mondja, menjünk be hozzájuk.

— Jó . . .

Kopog az ablakon. Az asszony föltekint: nem ijed meg, nem fél itt senki az éjszaktól. A legény feltápázkodik és az ablak felé jön. A ködmene ujjával letörli a jégvirágokat az ablakról, aztán kitekint.

— Az ispán úr . . .

— No, nyisd ki az ajtót . . . — sürgeti az anyja.

Kinyitja az ajtót és bemegyünk az alacsony szobába. Az ispán kalapján a tollbokréta éppen a mestergerendát éri. Az asszony fölkel a kályha mellől (nincs abban egy csöpp tűz sem, csak szokásból ülhet ott) és bólingat a fejével, mikor köszön.

— Mi a baj? — kérdezi az ispán. — Pestről kaptak hírt?

esetre az orvos tanácsára ajánlható is, ámde másrésztől ne feledjük el azt hogy viszont az, aki szeszest italt sohasem ivott vagy ahhoz szokva nincsen, ha csupa védelmi szándékból inni kezd, könnyen megrontja a gyomrát, s ezáltal hajlamossá teszi magát a kolerafertőzésre. Különösen helytelen, ha gyerekekkel itatnak boroviczkát, szilvoriomot, konyakot és egyéb erős szeszest italokat. Iszákos, részeges emberek nagy veszedelemben forognak kolerajárvány idején és ha megbetegszenek, kevés reményük lehet a fölgőgyülésükhöz.

Általában véve jegyezzük meg azt, hogy az evésben és ivásban való mértékletesség az a fegyver, amely mindenkit legjobban megvédelmez a gyomorrontásról, mint a kolera legjobban hajlamosító tényezőtől.

Éljünk úgy, ahogyan megszoktuk, csak fokozottabban ügyeljünk ételünk, italunk tisztaságára és arra, hogy túl ne terheljük magunkat. Ha egészséges a gyomrunk, ha jól emésztünk, nincsen okunk félni a koleraától, mert tudományos vizsgálódások kiderítették azt, hogy az egészséges gyomor sava a kolerabacillusokat hamarosan tönkreteszi.

Gyöngíti a szövet ellentálló képességét a kifáradás, a kimerültség is. Ezért mértékletesek legyünk a munkában, a szórakozásokban, mulatozásokban és élvezetekben egyaránt.

A védekezés egyéb feladatai a hatóságokra hármlanak, amelyek rendezett államokban, ha föladatuk magaslatán állanak és a higiénia tanításait megfogadták és a közegészségügyének javítására minden téren minden lehetőt megtettek, jó közigazgatás mellett a közegészségügyet szolgáló tanult, lelkiismeretes, odaadó orvosi és tisztviselői karral a siker reményében vehetik föl a harcot ezzel a félelmetes betegséggel.

Ma a közlekedési eszközök óriási

kiterjedettsége mellett senki sem fog gondolni arra, hogy a határok elzárásával meglehető akadályozni a kolera behurcolását. — Nem is fektetik erre a súlyt a védekezésben, hanem sokkal inkább arra, hogy a közegészségügyi viszonyok általánosságban jók legyenek. Ezt azonban ott, ahol esztendőnkön, évtizedeken keresztül elhanyagolták, a veszedelem pillanatában, a tizenkettődik órában elővarázsolni nem lehet. Ahol nem gondoskodtak a béke idején arról, hogy a szenny vizeket jó csatornázással elvezessék és a talajt a szennyezéstől megóvják, ahol nem gondoskodtak arról, hogy a lakosságnak jó ivóvize legyen, ott a veszedelem napjaiban nem lesz sikere sem a quarantine-nak, sem az inzulálásnak, sem a fertőtlenítésnek, míg ellenben ahol a közegészségügyre nagy gondot fordítottak, ott nem találják a kolera-csírák kedvező talajt a szaporodásukra. Ott, ha végre behurcolják is a bajt, sikerülni fog a rohamos továbbterjedését és rettenetes pusztítását megakadályozni.

Fog-e csodálkozni valaki azon, hogy Oroszországban hevesen pusztít a kolera, ahol a hatóságok rettenetesen hanyagok és ahol a népesség egészségével mit sem törődnek? Sőt mi több, ahol börtönbe vetik azt, aki az igazságot hangoztatni meri!

Nálunk nem kell attól félni, hogy valakit ilyen okból letartóztatassanak, egyrészt azért, mert ilyenfajta kellemtelenül hangzó igazságokat nem írhat senkisé, másrészt pedig azért, mert ha még vakmerő, szemenszedett, valótlanságokat ír, se tartóztatják le.

Legfőbb egészségügyi hatóságunk, a belügyminisztérium a védekező eljárások legapróbb részleteit is folytonos figyelemmel kíséri és minden túlzás nélkül mondhatjuk, hogy, igazán lázas munkában van mindenki, akinek a védekezésből állásánál fogva ki kell vennie a részét.

Közönségünk tehát a hatósági védekezés tekintetében teljesen nyugodt lehet. Ámde kívánatos, hogy mindenki külön-külön is járuljon hozzá ahhoz a nagy munkához, ami ilyen nagy veszedelem elhárításához kell. Az egyéni védekezés a legszélesebb körben, hogy ugymondjam az egész vonalon szükséges. Föl kell világosítani a lakosság legszélesebb rétegeit arról, hogy miképpen védekezzenek, miképpen támogassák a hatóságokat ebben a nagy küzdelemben. És itt fontos szerep jut a sajtónak, amely felvilágosításaival nagy hasznára lehet a védelemnek, de kárára is, ha meggondolatlanul ijedséget támaszt.

Bács-Bodrog vármegye a tüdő-betegekért.

A temetők ünnepén, halottak napján, a szegénysorsu tüdőbetegek szomorú ügye lép előtérbe. Mindenütt visszhangra talál a József Kir. Herczeg Szanatorium Egyesület kérése: Asszonyok! Leányok! Jó lelkek! Kössetek a halottaitoknak szánt koszoruba egy szál virággal kevesebbet s azt ajánljátok föl a halál pítvarában levő tüdőbetegek meggyógyítására.

Az országban mindenütt rendeznek a szegénysorsu tüdőbetegeknek temetői gyűjtéseket.

Nem sokból áll az egész. Négy-öt urinő megbeszéli a dolgot. A temető bejárója elé tesznek egy ládikát, szekrénykét vagy kosarat. Aztán fölváltva őrzik s fölhívják adakozásra a közönséget. És a közönség a maga irgalomadóományát oly szívesen adja erre a telebaráti célra. Bizony, ha a könyörületnek ez a munkája dívatba jönne, nem 80000 ember halna meg az országban, sokkal kevesebb. Ezekkel kevesebb.

Vármegyénk embermentő alispánja, a főszolgabíró, községi előljárók hatalmas segítséggel vannak vármegyénkben. Mintegy 200 gyűjtőtársoly van a községekben s a mai naptól azokba szintén gyűjtik az irgalom filléreket. Csak aztán ezt a szent vámat senki meg ne tagadja.

Lapunkban közzé fogjuk tenni a vármegyénkben s az egyes járásokban gyűjtött adományokról szóló jelentéseket. S örömről szolgálunk, ha az áldozatkészségnek az altruizmusnak tündöklő példáját a mi vármegyénk, városunk nyújtáná.

— Onnét, tekintetes úr, onnét . . . Az este gyűjtött móg a levél, a tanító úrnak küldték.

— De pár hete jó hírt adtak az öregéről. — Móg is van a nyomoruságában, — szól a számadó fia.

— Hát akkor nincs baj. Majd kigyógyítják, ha ma nem, holnap. Kap az öreg olyan lábat, hogy még táncol is majd a Gyurka lakodalman.

— Van bizony azér' baj tekintetes úr; — panaszkodik Gyurka. — Még hozzá nagy, ki se hevergyük. Itt a levél róla.

— A mécs mellett alig lehet kibetűzni. Az ispán megkérdezi, mi van a levélben.

— Hetyét mutat az asszony és a fia elmondja a bajt.

— Az édesapám talán meg se gyün többet, azt írták az ispitábul. Hát mi bele is törőd-nénk a veszedelemben, de van még ennél nagyobb bajunk is. A tekintetes úr jó szívvvel van hozzánk, nem is takargatjuk a dolgot. A Köröstyös Pétert, azt tartom ismeri a tekintetes úr. Asztagrazó volt itt a nyáron. A lányát, a Vicát el akarom vönni feleségül. Jómódu, takarékos népek, az édesanyám is azt mondja, hogy egymáshoz illünk. De most az édesanyám is az én kenyeremen él, hát én akartam számadó lenni az édesapám után.

— Ugy is dukál, — biztatja az ispán — az édesapád az öregapád után lett számadó-juhász.

— De az öregapám adott örökséget az édesapámnak, ami fölr ezer jószággal is. Az édesapám meg nem bizza rám, pedig mögillet engöm.

— Erről szól a levél?

— Errül. Irattunk a tanító úrral az ispitába a legelső doktornak, hogy kérdözze móg az édesapámtul, mibül csinálta nyírás-kor, usztatáskor a birkáknak való orvosságot, amittül mögszünt minden betegség. Az édesapám a levelünkre móg azt mondta, hogy nem bizza ő idegen emberre a titkot. Nem tudja azt az orvosságot még a megyei fel-cser se. A füvet a reketyésben szödté hozzá, de három patikában is vött hozzá port, a botosnál móg kámfort, mert a patikárus elül is takargatta a mestörségit. Így vagyunk most. Pestre én nem möhetek, másra móg nem bizza az édesapám a titkot. Nem is löszök én számadó itten . . .

— Az ispán fölkel a helyéről és valami vigasztaló szót akar mondani.

— Majd elmondja az öreg az orvosságokat.

— Megyünk már kifelé, az öregasszony szomoruan motyog.

— Nem ujjan embör az. Nem löhet azt vallatni . . .

II.

Egy árva folt.

A széles kukoricatáblák között egy kis folt van. Mintha gazt vetett volna valaki, kedvire megtermett itt a mező minden fattyuja, már a magyukat is hullatják és bőven gondoskodnak jövőendő életükről. Sohasem lát-tam még a határban ilyen földet, ilyen el-hagyatott árva foltot. Alig egy fél holdacska az egész, de a szegény embert mégis ellát-hatná télire krumplival. És nincs országút mellett, hát nem a csikók harapdálták le a

fiatal kalászt vagy a zöld kukoricacímert. Látszik is, hogy megszántották, be is vetették, mert a gaz között van valami barázda. De hogy aztán kimélték benne a gazt, az bizonyos, különben nem nyomta volna el ennyire a répát. Mert közelebről hogy megnézem, látom a dudva között a fonnyadt, töpörödött répaleveleket.

— Mi történt ezzel a kis földdel? A határban nincsen háladatlan hant, miért hagyták hát ilyen bitangságban ezt a kis darabot? Végiglépem szélességben, hosszúságban, körülbelül fele ez bizony a holdnak, a másik fele lejtős, odasimul az ökörúthoz, amely a völgyben unatkozik. A lejtős részen épen kukoricát törnek. No ezek a szegény emberek csak tudnak valamit a répáról. Talán az övéké is, hiszen csak egy kis akác választja el a kukoricástól.

A répa másé. Tiltakoznak, egyszerre hárman is mondják, hogy nekük bizony nincsen hozzá közük. Az öreg, aki a tököt szaggatja a kukorica között, odamutat a gazos felé.

— Ingyen se kell az nekünk!

Földről még nem hallottam ilyen becsmérlő beszédet. Különös a dolog, mert közös tagban van a kukorica a répával.

Az öregnek gyöngé a munkája, pipázni is ráér, hát mond egyet-mást a répáról. Azzal kezdi, hogy nem egészen a más esetről beszél, lévén magának is valamelyes köze a dologhoz.

Igy megtudom, hogy a répát ama Törő Vendel vetette, aki marhahajcsár volt és akit a mérői vásár után a csapszékben megütött a guta.

Igen kérjük olvasóinkat, közöljék velünk, hogy hol alakult temetői gyűjtő bizottság? És általában kérjük, hogy segítsék meg a derék egyesületet, mely a gyűjtött összegből elsősorban az életükért nála (és vármegyékből is) esedező tüdővésztes beteget gyógyíttatja ki, másodsorban új tüdőbeteget gondozó házakat épít. Az ügy sikere hölgyeink kezeibe van bízva.

Győzelmüket hirdessék a fölszárított könnyek és a haláltól megváltott emberek hálaímaja.

Bácsbodrog vármegye jegyzői egylet ügyei:

A magyarországi községi és körjegyzők országos központi egyletének elnökségétől.

MEGHÍVÓ

a magyarországi községi és körjegyzők orsz. közp. egyesülete által Budapesten Pest-Pilis-Solt-Kiskun vmegye székházának közgyűlési termében 1908. nov. 7. s a szükséghez képest 8-ik napjain d.e. 9 órakor tartandó **évi rendes közgyűlésre** és ugyanennek kistermében november 6-án délelőtt 9 órakor tartandó **választmányi ülésre.**

Tárgysorozat:

1. Elnöki jelentés.
2. A m. kir. belügyministerhez küldendő emlékirat-tervezet bemutatása. (95/908)
3. Az Erzsébet Királynéről nevezett Orsz. Segítőegyesület alapszabályainak tárgyalása. (44, 48 908)
4. Uszkay Bálint értekezése a járási hatósági jogkör decentralizációjáról.
5. A szamvizsgáló bizottság jelentése az egylet 1907 évi pénztári számadásának megvizsgálásáról.
6. Ugyanannak jelentése az Erzsébet jegyzői árva-ház alap 1907 évi számadásáról.
7. Az 1909 évre szóló költségvetési előirányzat megállapítása és ezzel kapcsolatban intézkedés a hátralékos tagdíjak behajtása iránt.
8. Az alapítvány jelleggel nem bíró segítő pénztári tőkék kamatainak felhasználásáról intézkedés. (70/908)
9. Előterjesztés a községi közigazgatási szakkönyvtárak ügyében. (27, 41/908)
10. A Veszprém, Hajdu és Nógrádmegyei egyletek indítványa a jegyzők nyugdíjügyének rendezése iránt. (9, 19, 39, 60/908)
11. Bihar, Vas stb vmegyei jegyzőegyletek indítványa a jegyzők és segédjegyzők fizetés rendezése ügyében és segédjegyzői állások rendszeresítése ügyében. (10, 38/908)
12. Szabolcsvmegyei egylet előterjesztése a szegényügy orsz. rendezése iránt. (11/908)

13. Veszprémvmegyei egylet megkeresése a katonabeszállásolási pótdó megszüntetése ügyében. (12/908)

14. Veszprém és Torontál vmegyék jegyző egyletinek javaslata az 1901. XXI. tc 3. §-nak módosítása iránt. (13, 14/908)

15. A hajduvármegyei jegyzőegylet indítványa önálló hatáskör nélküli jegyzői állások ügyében. (33/908)

16. Udvarhelymegyei egylet indítványa a fegyelmi törv. módosítására nézve. (45/908)

17. Nagyküküllő vmegye jegyzőegyletének indítványa közigazg. encyklopedia létesítése iránt. (54/908)

18. Jásznagykun-Szolnok megyei egylet indítványa a politikai napilap megindítása iránt. (57/908)

19. Zemplénvmegyei jegyzőegylet indítványa a jegyzők részére kedvezm. vasuti jegy váltására jogosító arczképes igazolmányok kiadása iránt. (46, 55, 71/908)

20. Nyitra vmegyei egylet indítványa az 1894 XVI. tc 20, 48 §§-ai alapján kiszabott bírságoknak a jegyzői nyugdíjalapra való fordítása ügyében. (75/908)

21. Nagyküküllő vmegyei egylet indítványa az anyakönyvi kivonati és családi értesítők megújításáért járó díjaknak az anyakönyvvezetők részére való átengedése iránt. (76/908)

22. Tolna vmegyei egylet javaslata a marhalevél átírási díjak emelése ügyében. (83/908)

23. Békésvárm. jegyzőegylet indítványa, községi központi takaréktár létesítése iránt.

24. Moson megyei egylet a jegyzői földek újra leendő becslesét indítványozza. (89/908)

25. Ugyanannak megkeresése a jegyzőknek a törvények előkészítésében való részvétele ügyében. (90/908)

26. A győrmegyei jegyzőegylet indítványa a jegyzőknek a hitközségi járulékok kivételése alóli mentesítése tárgyában. (92/908)

27. Zemplén vmegyei egylet megkeresése az időközben magy. állampolgárságot nyert egyének házassági és a gyermekek születési anyakönyveiben a magyar állampolgárság és a gyermekek vallásának eljegyzése iránt.

28. A közgyűlés előtt 48 órával írásban beadott indítványok és előterjesztések tárgyalása.

29. Az egyesületi pénztárnoki, esetleg az egyesület tisztikarában más megüresedendő állás betöltése.

Erre a közgyűlésre a vmegyei egyleteket mint rendes tagokat elnökeik útján, továbbá az egyesület tisztviselőit, pártoló és tiszteletbeli, valamint szamvizsgáló bizottság tagjait külön-külön a következő megjegyzéssel hívjuk meg:

1. A vmegyei egyletek küldöttjei megbízó leveleiket f.é. november 1-ig a fölirrott egyesületi főjegyzőhöz Mezőtárkányra (Hevesm) sziveskedjenek beküldeni. Ugyanoda küldendő a közgyűlésen tárgyalatni szándékolt indítványok és előterjesztések is.

2. Az előbbi pontban feltüntetett határidő után a megbízólevelek f. évi nov. 6-án a választmányi ülésen, vagy aznap d. u. 5 óráig a Pannónia szállóban az elnökségnek kézbesítendő.

3. A megbízó leveleken feltüntetendő az egyleti elnök és a kiküldött neve, lakása és az egyletitagok száma.

4. Az egyleti elnökök gondoskodjanak arról, hogy a vezetésük alatt álló egyleteket terhelő tagsági díj hátralékok f. é. nov. 1-ig Varga Károly h. pénztárnoknak Nagyselykre (Nagyküküllő m.) elküldessenek, esetleg a gyűlés előtt Budapesten okvetlenül kifizetessenek.

5. A kedvezményes vasuti jegy váltására jogosító igazolmányokat kellő időben szét fogjuk küldeni, amennyiben ily irányu kérelmünk kedvezően intéztetik el.

Mezőtur, 1908 szept. 25.

Jászberényi Miklós
egyleti főjegyző

Uszkay Bálint
egyleti elnök

A jegyzők találkozó helye a Kátona Géza-féle Váci-utcai étterem.

Részvenni szándékozók forduljanak Kiss Gyula egyleti elnökhöz Overbászson, aki a szükséges kedvezményes vasuti jegyekről gondoskodik.

HIREK

— **Eljegyzés.** Dr. Kurcz Henrik kulai ügyvéd folyó hó 18-án eljegyezte Knéfély Emmuskát, Knéfély Nándor köztisztviselőben álló itteni kereskedőnek egyetlen leányát.
(Minden külön értesítés helyett)

— **Uj megyei képviselő Kulán.** Kanyó József kir. jbir. végrehajtó, földbírtokos, a megyei legtöbb adófizetők sorába mint virilis képviselő felvétellett.

— **Esküvő.** Schneider Pál vendéglős Ujverbászról, f. hó 27-én a református imaházban esküszik örök hűséget Gerber Károly Lórika leányának, Kulán.

— **Kinevezés.** Fernbach Károly főispán Abaffy János kizsácsi lakost díjtalan közigazgatási gyakornokká nevezte ki és szolgálattételre az újvidéki szolgabírói hivatalhoz osztotta be.

— **Választás.** A Csonoplya községben üresedésben volt községi aljegyzői állást a mult napokban töltötték be. Megválasztatott ifj. Eimann Károly.

A Törő Vendel odakerült a mi házukba. Odakerült, — ismétlé az öreg — nem láttuk szívesen, de mikor nem tehetünk ellene. A nénem lánya a Treszka hozta. A Treszkát segítettük, gyámolítottuk az özvegségében, mégis, hogyan hogye, elpártolt a véreitől és felesége lett a Törő Vendelnek. Ez meg izgága, veszekedő ember volt mindig, a Treszkát is rábeszélte, hogy követelje a törvénytől a jussát. Így azután elosztottuk a kis házukat is, meg ezt a hold földet is. A házból a hátulsó vályogos részt kapta a Treszka, a földből meg a felét. Egy szájjal kevesebb lett az asztalnál, de két kézzel kevesebb a munkában, meg felére fogyott a termésünk, ami pedig közös volt, mióta csak az eszemet tudom. A szegény is lehet még szegényebb, hát mi így jártunk, pedig hatan vagyunk.

Az öreg elhallgatott. Mintha azt kérdezte volna, hogy értem-e most már a dolgot.

— A Treszka megint özvegségre jutott? — kérdeztem.

— Megint.

— Csak segítik az atyafiak?

— Segíteni segítenék... De mikor marhahajcsár lett belőle...

— Micsoda? Asszony-hajcsárt se láttam még!

— Pedig a Treszka hajcsár. Ott van a vásárokon, bandukál a tehének után, akár csak a férfiak, éppen csak hogy nem bagózik.

— Hát miért nem tartják itthon?

— Nincs annak itt maradása. Ellene van

az egész falu, a nagy veszedelmet ő hozta a falura. Mikor az urát ott találta a halál a mérői csárdában, másnap elment kocsin Mérőbe és reggelre itt volt a házukban a halott. Hiába vitték már vóna vissza...

Az öreg a botjával megpiszkálta az indákat s mint aki mindent elmondott már, csak úgy egy pár szót vetett még oda. Amiből annyit értettem, hogy jobb szerették volna, ha az asszony nem hozza haza a halott urát. Mivel az ilyen cselekedet, ennyit még ki bőkött az öreg biztos veszedelem.

Hát a halottat ott kellett volna eltemetni a mérői temetőben. Ez valami nagyon világos dolog lehet, meg kell érteni ennek az igazságát az első hallásra, mert az az öreg csak annyit mond a magyarázatára, hogy elkövetkezett aztán a falura a veszedelem. A nagy bajról a pesti embernek is kell tudni, különben méltán éri harag. Nem is faggatom tovább az öreget. Elmondott ő mindent és szakítja tovább a tőköt. Egy nagyot megbököd a botjával s kimondja a szentenciát.

Többet hízik ezen az egyen a jószág, mint azon az egész répán.

Az öreg ért a jószághoz, talán igaza is van. De már megnézem útközben azt a répát, micsoda baja lehet. Mire odaérek a lenézett, a kitagadott földhöz, a szélén egy kocsi áll. Meszes vagy halaskocsi lehet, mert gyékényes sátor van rajta. Két görhes, vén gebe áll a rúd mellett és javában ropogtatja a répaleveleket. A répát pedig nézi valaki. Közelebről látom, hogy a csizmás, törpe

emberke: Janó, a vásáros tót, aki a falut keszkenővel, késsel, olvasóval, tükörrel meg minden aprósággal ellátja. Ő jár borító kocsin vásárra, búcsura.

— Mi járatban van itt Janó? — kérdezem.

— A répát nézem.

— A répáját?

— Azt, azt...

— Ez a répa a Törő Vendel özvegyéé.

— Az vetette de a termés az enyém.

— Az özvegyé bizony a termés, ha nincs is a faluban. Janó rosszban sántikál, baj lesz.

— Dehogyan lesz. Nem kell ez a répa senkinek se. De az én lovaim megeszik. Ezeknek nem árt a tüzes istennyila se.

Hát ez is tudja az esetet, amiről az öreg beszélt. Talán ez jobban megmagyarázza.

— Miért ne kellene ez a répa, Janó?

Most a tót is elmondja a Treszka második házasságát, meg az ura hirtelen halálát.

— Hogy aztán hazahozta a Treszka éjjel a halottat a faluba — meséli a tót — meggyűnt nemsokára a veszedelem. Vót a nyáron a határban fene nagy jégverés azon sír még most is a falu. Mivel hogy halottat nem is szabad átvinni a határon... A Treszkának se vót azután maradása itt, annyit bántották, szídták, mondták, hogy kódissá tette a falut a gonosz urával. Pedig jó asszony a Treszka, most vásárokrá jár. Bogáton láttam. Kedden beszéltem is vele, azután megvettem tőle ezt a kis répát egy teli kendőér. Nagy, meleg kendőt adtam neki...

— **Jegyzői lakás építése.** Szond község előljárósága a jegyzői lak építésére november 10-én d. e. 9 órakor versenytárgyalást tart. Bónatpénz 10%. Az építésre előirányzott összeg 19.964-80 K. A terv, költségvetés és feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

— **Tifusz-járvány Szabadkán.** Szabadkán nagybörmű tifuszjárvány lépett föl. A város területén több mint száz tifuzos beteg van és a közönség megvan rémülve a ragályos betegség gyors terjedésétől.

— **Iparkiállítás Szabadkán.** A szabadkai ipartestület elhatározta, hogy karácsonykor nagybörmű iparkiállítást rendez.

— **Elítelt község.** Bácsföldvár község az iskolák nem fűtése miatt pörbe keveredett. Az egyik tanító bepörölte a községet azért a többletért, amit ő elfűtött az iskolában, mert ő nem akarta, hogy a tanítás megszakítást szenvedjen. A pörben az óbecsei kir. járásbíró Bácsföldvár községet elítélte és kötelezte, hogy 15 nap alatt az illető tanítónak 315 K-át és ennek 5% kamatát fizesse ki és egyben elmarasztalta a pervesztes községet 156-20 K perköltségben is.

— **Villamosvilágítás.** Óbecse község a 300 utcai és mintegy 4000 magánlángra takarítható köz- és magánvilágítását villamosfényvel akarja ellátni, de sikerült Péterréve és Bácsföldvár községeket is rábírnia arra, hogy köz- és magánvilágítási célokra, vegyék igénybe a majd Óbecsén építendő központi telepet. A község a telep építésére most pályázatot hirdet és felkéri az érdeklődő cégeket, hogy ajánlataikat november 15-ig hozzá adják be.

— **A baromfitenyésztésből miképp lehet állandó és nagy jövedelmet biztosítani?** A legutóbbi években rohamosan emelkedett nemcsak hazánkban, de a külföldön is a hus ára. Természetes következménye lett ennek aztán az, hogy a közönség a baromfi-hus- és tojás-fogyasztást óriási mérvben fokozta s így a baromfi és a tojás ára is lényegesen emelkedett. Kétségtelenül bebizonyított pedig az, hogy a legolcsóbban állítható elő a baromfi-hus és tojás, csak tudni kell annak módját, mert ismeretes dolog az, hogy nem minden baromfi való hus- vagy tojástermelésre s nem minden vidéken lehet az egyik vagy másik tenyésztési ágazat keltő feltételeire nagyon jó eszközünk van s ez a Hreblay Emil állattenyésztési m. kir. felügyelő baromfitenyésztő szerkesztésével hetenként megjelenő „Baromfitenyésztés” cz. szaklap, mely immár új-évtől kezdve a 7-ik évfolyamba fog lépni. Ezen képes heti szaklapot a szerkesztőség (Közozsvar) mindenkinek, aki levelezőlapon oda fordul, három héten át ingyen és bérmentve küld mutatoul, mert a szerkesztő azt akarja, hogy e házagpótló lapot minden tenyésztő megismerje s abból állandó és nagy haszna legyen. A „Baromfitenyésztés” fel-öleli és a legteljesebben tárgyalja a gazdasági és sport-baromfi, éneklő- és díszmadár, galamb és házi nyul-tenyésztési és értékesítési kérdéseket. Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, kiscsászák, iparosok és magánzók egyaránt haszonnal és élvezettel olvashatják a „Baromfitenyésztés” a magyar baromfitenyésztési ügy igaz barátját. Előfizetési ára 1 évre 10 K, félévre 5 K. Előfizetési pénzek e cím alatt „Baromfitenyésztés” szerkesztőségére Közozsvar, küldendők.

Messaline -
Radium -
Louisine -
Taffet -

Selyem

és „Henneberg” selyem 75 kr-tól feljebb, bérmentve és vámentesen. Minta postafordultával. Megrendelések bármely nyelven intézendők: an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Gabona árak: Budapest:	
Buza	12.17
Zab	8.45
Tengeri 1909 májusra	7.54
Kulán:	
Buza	11.20
Zab	7.40
Csöves	6.—

3644 sz. 908

Pályázati hirdetés

Bátmonostor községben 600 K évi javadalmazással egybekötött **irnok-végrehajtói** állás lévén üresedésben, felhívom a pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **november 5-ig** nyújtsák be. Baja, 1908. okt. 12.

Vojnich, főszolgabíró

2721 sz. 908.

Árlejtési hirdetés

Szond község előljárósága a jóváhagyott terv és költségvetés alapján **jegyzői lak építési munkálatának** biztosítása végett Szond község házá- nál **november 10-én d. e. 9 órakor** szóbeli árlejtést tart, melyre a vállalkozókat meghívjuk azzal, hogy az árlejtés megkezdése előtt az előirányzati összegnek 10%-át bónatpénz címén készpénzben vagy elfogadható érték-papírban letenni tartoznak.

A tervezet, költségvetés és árverési feltételek a jegyzői irodában hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A jegyzői laknak felépítési költségei **1906-08 K-ban** vannak előirányozva. Szond, 1908 okt. 10.

Sztrilich Jenő jegyző Vidákovits András bíró

2066 sz. 908

Árlejtési hirdetés

Boldogasszonyfalva község a **községi rendőrség és kishírák részére szükséges ruházat szállítására** pályázatot hirdet, a szállítandó összes ruhák, mely kizárólag kulai gyapjufonó és szövőgyárbeli posztókból lesznek készítenők a következők: u.m.

- 6 darab téli zubbony, buzavirág kékposztóból, világoskék hajtókével, 5 drb 1 stráflival, és 1 drb 3 stráflival.
- 4 drb csizmanadrág bélelve, kék szürke posztóból.
- 2 drb lovassági nadrág bőrbőve.
- 5 drb sapka buzavirág kékposztóból szőr zsinórral.
- 1 drb sapka ezüst zsinórral.
- 3 köpeny, gyalogsági, kék hajtókével, Bács-Bodrog vármegye betűs fém gombokkal szürke dupla parkettel félig bélelve.
- 2 drb lovassági hosszabb köpeny.
- 6 karszalag 12 cmt. széles vármegyei színnel.
- 2 darab sapka nyári fekete posztóból fehér vörös zsinórral.
- 2 drb télikabát buzavirág-kék posztóból fehér zsinórral ellátva.
- 2 drb téli csizma-nadrág buzavirág-kék posztóból, bélelve, fehér zsinórral.
- 2 drb mellény vörös posztóból sárga gombokkal.

Felhívom az egyenruha-készítők, hogy erre vonatkozó írásbeli ajánlatait **november 10-ig** a községi előljárósághoz nyújtsák be. Boldogasszonyfalva, 1908. okt. 15.

Előljáróság

HÁZELADÁS

Kulán, Árpád-út 1122. sz. ház szabadkézből eladó vagy bérbe- adó. Bővebb felvilágosítást ad

Elesánsky Iván

jársb. iroda-vezető Kulán

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy Kulán

vegyészeti ruha tisztító intézetet

rendeztem be úgy női- mint férfi-ruhákra, bármily zsírfoltosak vagy pecsétesek legyenek azok, valamint csipke- vagy szövet-függönyöket, szőnyeget tisztítok és festek **olcsó ár mellett.**

A n. é. közönség pártfogását kérve, vagyok tisztelettel 9-20

Kleiner József kelme- és selyem-festő, vegy- tisztító Kula, Kossuth Lajos utca

Szőlőoltvány, amerikai és hazai vessző eladási hirdetés.

A nagyméltóságú Földmívelésügyi Mi- nisterium 60900/1896 számú szokvány- rendelete szerint

válogatott első osztályú sima és gyökeres Ripária-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis amerikai vadvessző, valamint ugyan- ily alanyokra nemesített, fentti rendelkez- mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csemege fajú gyökeres fás és zöldoltványok ugyszintén hazai sima és gyökeres vess- zők kerülnek nálunk ezen évben nagy- mennyiségben eladásra.

Badacsony vidéki Szőlőtelep kezelősége TAPOLCZA (a Balaton mellett)

1-26

837 sz. bv. 1908.

Arverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszem, hogy a kulai kir. bíróság 1908. évi V 219/8 sz. végzése következtében Özv. Krautwurst Péterné javára 720-82 K s jár. erejéig foganatosított biztosítási kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 664 K-ra becsült: 50 mm. kukorica és különféle ingókból álló ingóságokat nyilvános árverésen eladom. Mely árverésnek a kulai kir. bíróság 1908. évi V 219/8 sz. végzése folytán Óverbáson a Bachmann-féle gőzmalomban leendő esz- közlésére **1908 november 6-án d. u. 3 óráját** határidőül kitzűzöm és ahhoz a venni szán- dékozókat oly megjegyzéssel hívom meg, hogy az érintett ingóságokat az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. §-a értelmében kész- pénzintézés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladom.

A végr. törv. 111. §-a értelmében mind- azokat, akik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korában eszközöl- tetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, felhívom, hogy elsőbbségi igényüket a fog- lalás megkezdéseig nálam írásban, vagy szóval jelentsék be.

Kula, 1908. október 21.

Kanyó, kir. bír. v. hajtó.

Az idény legdivatosabb ujdonságai:

ezipők, kalapok, sapkák, nyakkendők, fehérnemű, női felöltők és minden más uri- és női- divat-cikk legjutányosabban kaphatók „KARDOSNÁL” Kulán

Sirolin

Ezzel az étvágyat és a testsúlyt megszü- neti a köhögést, váladékot, ejjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar- köhögés, skrofulozis, influenza ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkör „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi receptre a gyógyszerárka- ban. — Ára üvegenként 4.— korona.

Nyomatott Berkovits Márk laptulajdonos, villamos üzemű könyvnyomdájában, Kulán